

Biotehnički fakultet / Animalna proizvodnja / GOVEDARSTVO

Uslovljenost drugim predmetima	Nema
Ciljevi izučavanja predmeta	Upoznavanje sa tehnologijom savremenog gajenja mliječnih goveda i goveda za tov, uključujući najvažnije aspekte proizvodnje mlijeka i mesa.
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Nastavnik: prof. dr Milan Marković Saradnik: dr Dušica Radonjić
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, praktične vježbe, kolokvijumi, domaći i seminarski radovi, terenska nastava i sl.
I nedjelja, pred.	Uvod - osnove govedarske proizvodnje (Osnovni pojmovi u govedarstvu; istorijat razvoja govedarstva; privredni značaj govedarstva
I nedjelja, vježbe	Ocjena eksterijera goveda (procjena tjelesne građe posmatranjem i određivanje starosti goveda)
II nedjelja, pred.	Stanje govedarstva i tendencije njegovog daljeg razvoja (Stanje i perspektive govedarske proizvodnje u svijetu, u EU i Crnoj Gori)
II nedjelja, vježbe	Unapređivanje govedarstva u Crnoj Gori - Rad Službe za selekciju stoke
III nedjelja, pred.	Rodonačelnici i srodnici goveda (Bivo, Bizon, Azijska širokočeoona goveda (banteng, gaur, gajal), Jak, Zebu) Sistematsko mjesto i domestikacija goveda
III nedjelja, vježbe	Srodnici goveda; Matično knjigovodstvo i osnovne zootehničke mjere; Obilježavanje goveda; Evidencija u govedarstvu; Značaj prikupljanja i obrade podataka u govedarstvu
IV nedjelja, pred.	Tipovi i rase goveda (Radni tip goveda; Goveda za proizvodnju mlijeka)
IV nedjelja, vježbe	Izložbe goveda i poređenje vodećih rasa
V nedjelja, pred.	Tipovi i rase goveda (Goveda kombinovanih proizvodnih osobina, Goveda za proizvodnju mesa)
V nedjelja, vježbe	Terenske vježbe - poznavanje rasa
VI nedjelja, pred.	Reprodukcija goveda (Osnove reprodukcije ženskih grla; Osnove reprodukcije muških grla; Djelovanje endogenih i egzogenih faktora na reproduktivne osobine
VI nedjelja, vježbe	KOLOKVIJUM
VII nedjelja, pred.	Rast i razviće goveda (prenatalni period, postnatalni period, razviće glavnih tkiva, faktori koji utiču na rast)
VII nedjelja, vježbe	Ispitivanje plodnosti goveda (parametri plodnosti krava i njihovo izračunavanje; parametri plodnosti bikova; vještačko osjemenjivanje krava)
VIII nedjelja, pred.	Proizvodnja mlijeka: razvoj mliječne žlijezde; sinteza i osobine komponenti mlijeka; laktacija; muža krava; faktori koji utiču na prinos i sastav mlijeka
VIII nedjelja, vježbe	Ispitivanje osobina mliječnosti; kontrola mliječnosti; osobine muznosti
IX nedjelja, pred.	Proizvodnja mesa: tovne osobine; klanične osobine; klasifikacija trupova na liniji klanja; faktori od značaja za prinos mesa i odnose tkiva u tovne junadi
IX nedjelja, vježbe	Ocjenjivanje goveda u živom stanju (kategorije goveda za klanje, klanje i primarna obrada trupova, ocjena kvaliteta trupova i mesa goveda
X nedjelja, pred.	A) Gajenje goveda u sistemu krava tele B) Odgoj teladi, gajenje priplodnih junica
X nedjelja, vježbe	Odgoj teladi (tehnološki postupci, higijena i njega papaka, bezrožavanje goveda)
XI nedjelja, pred.	Osnove genetičkog poboljšanja goveda (nasljeđivanje kvalitativnih i kvantitativnih osobina; metode odgajivanja i selekcije goveda)
XI nedjelja, vježbe	Terenske vježbe - Upoznavanje sa tehnološkim procesom proizvodnje na govedarskim farmama
XII nedjelja, pred.	Osnove genetskog poboljšanja goveda (Ocjena oplemenjivačke vrijednosti; Seleksijsko-odgajivački programi; Linearna ocjena tipa)
XII nedjelja, vježbe	Ocjena kondicije korak po korak Linearna ocjena tipa
XIII nedjelja, pred.	Smještajni objekti u govedarstvu (Osnovni zahtjevi pri izgradnji objekata; Tipovi štala za krave; Objekti za ostale kategorije goveda; Odlaganje stajnjaka)
XIII nedjelja, vježbe	Izračunavanje potrebnih kapaciteta pri projektovanju farmi goveda Izračunavanje potrebnog smeštajnog prostora pri izgradnji farmi goveda
XIV nedjelja, pred.	Menadžment u govedarstvu; Zakonska regulativa u govedarstvu
XIV nedjelja, vježbe	Kolokvijum II

XV nedjelja, pred.	Završni ispit
XV nedjelja, vježbe	Ovjera semestra i upis ocjena Dopunska nastava i popravni ispitni rok
Obaveze studenta u toku nastave	Pohađanje predavanja i vježbi; izrada domaćih zadataka, polaganje kolokvijuma i testova.
Konsultacije	Četvrtak : 12-14 h.
Opterećenje studenta u casovima	Nedjeljno 3+2 6 kredita x 40/30 = 8 sati struktura: 3 sata predavanja 2 sat vježbi 3 sata individualnog rada studenata (pripreme vježbi, izrada seminarskog rada) uključujući i konsultacije) U semestru 45+30 (75) Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati; Neophodne pripreme (administracija, upis, ovjera semestra): 2 x 8 sati = 16 sati ; Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati . Dopunski rad za pripreme ispita u popravnom roku uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 36 sati (dopunski rad)
Literatura	1. Čobić, T., Antov, G.: Govedarstvo – proizvodnja mleka; S Print, Novi sad, 1996.; 2. Antov, G., Čobić, T.: Govedarstvo – proizvodnja mesa, Poljoprivredni fakultet Novi Sad, 2001.; 3. Mitić, N., Ferčej, J., Zeremski, D., Lazarević, Lj.: Govedarstvo, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1987. 4. Ivanković, A., Mijić, P.: Govedarstvo, Zagreb, 2020. 5. Marković, M., Bačović, S., Bogavac, R., Babović, G., Radonjić, D.: Rase goveda, Podgorica, 2010. 6. Marković, M., Valinger, E., Babović, G., Radonjić, D., Šarac, B.: Objekti za smještaj goveda, Podgorica, 2012.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama - 5 poena; Domaći i seminarski rad - 5 poena; I kolokvijum 20 poena; II kolokvijum 20 poena; Završni ispit – 50 poena; Prelazna ocjena dobija se ako se kumulativno sakupi 50 poena. - Redovnost na predavanjima (0 – 3 poena) i vježbama (0 - 2 poena), ukupno 0 - 5 poena - Domaći zadaci (0 - 5 poena) - I kolokvijum: (0 - 20 poena) - II kolokvijum: (0 - 20 poena) - Završni ispit: (0 - 50 poena) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi 50 poena. Ocjena - broj poena: A (≥ 90 do 100 poena); B (≥ 80 do < 90); C (≥ 70 do < 80); D (≥ 60 do < 70); E (≥ 50 do < 60); F < od 50
Posebne naznake za predmet	
Napomena	
Ishodi učenja	Nakon uspješno savladanog gradiva studenti će moći: • objasniti prednosti govedarske proizvodnje, njenu ekonomsku važnost i druge koristi. • prepoznati i opisati najvažnije rase goveda u svijetu i u Crnoj Gori. • upravljati reprodukcijom na govedarskoj farmi. • opisati savremene tehnologije proizvodnje mlijeka i govedeg mesa. • upravljati tehnološkim procesima na farmama za proizvodnju mlijeka i mesa, od odgoja podmlatka do izlučenja grla iz proizvodnje. • prepoznati proizvodne indikatore, prednosti i ograničenja koja utiču na rezultate proizvodnje, predložiti poboljšanja u proizvodnji. • objasniti elemente odgajivačko-seleksijskog programa. • ponuditi idejna rješenja objekata za držanje različitih kategorija goveda.